

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 77.

V Ljubljani, v petek 24. decembra 1897.

Letnik II.

„Slovenski List“ izhaja v sredo in soboto. Naročnina je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 5 novč. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravištvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. Uredništvo in upravištvo sta v Ljubljani, Gradišče štev. 15. Uradne ure od 10. do 12. dopoldne. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Dvojni sveti dan.

Noben praznik celega leta ne objema krščanskih src z večjo milobo in ne vzbuja v njih veselejših občutkov, kakor sveti dan. Spomin na najimenitnejši dogodek v človeški zgodovini, da je Sin božji postal človek iz ljubezni do nas, premlaja zemeljskim trpinom od muk življenja sklonjena srca in vanje kaplje dobrodejne nebeški mir. Zato so že stari pradedje dali prazniku, ki nas spominja veselega rojstva Odrešenikovega, najlepše ime, ime sveti dan.

Tajnostno, čarodejno moč ima v sebi ta dan. Naj je človek še tako zatopljen v valovih posvetnih skrbij, ko zapoje v temni noči veliki zvon iz domačih lin, vabeč k polnočnici na sveti večer, zgane se vsakdo, ker mu odmevajo kakor iz višjih svetov veličastni zvoki v njegovi duši in mu igrajo skoro dvatisoč let staro, a vedno jednako novo in dobrodejno pesem angeljsko: „Rojen je Izveličar sveta! Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!“

Da, strti so okovi robstva, pregnane so blodnje uma, končane so težke borbe, dolgozaželeni nebeški poslanec je stopil na temno in razprto zemljo! Prinesel je iz nadzvezdnih višav vsem narodom in vsem ljudem brez razločka svetlo luč krščanstva in dragi mir. Kako dobro dé vsem ta popolna enakopravnost! Tudi siromak, ki postaja že obupen, ker je do kostij izmučen od udarcev krute usode, tudi on, ki je pozabljen od vsega sveta in od nikogar spoštovan, se globoko oddahne, ko ga spomnijo mile božične pesmi v hiši božji, da tudi njemu veljajo besede: „Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!“

Dobre volje je tudi tisočletni trpin, ubogi narod slovenski. Zato si pa prisrčno želi, da bi že skoro deležen postal ljubega miru. O, koliko viharjev je že pritulilo v teku dolgih stoletij nad njegovo glavo, kolikokrat so mu že pustošili

kruti sovragi krsta in svobode domačo zemljo, koliko preganjanja je že pretrpel ta dobri narod do današnjega dne! Vse to stoji zabeleženo v njegovi, s krvjo in solzami pisani zgodovini. Opešan omaguje od groznih, dolgih bojev s tujimi nasprotniki za narodno ravnopravnost. A bolj, kakor vse drugo, ga boli, najbolj zdvaja nad svojim obstojem zaradi tega, ker mora gledati, kako mu lastni sinovi vsled medsebojnih bojev pristrigajo nit življenja in kopljejo grob. Z vedno večjo silo se pa že dviga iz vseh slovenskih logov iskrena prošnja: „Vi oblaki ga rosite, ali zemlja naj ga da“ — od vseh pravih rodoljubov težko pričakovani mir med narodom slovenskim! Ko napoči dan narodnega miru, prišel bode za narod dan prerodenja, dan novega, čvrstega življenja. Ako se doseže sloga, veselo se bode začrtalo na novi list zgodovine: Začetek lepše bodočnosti naroda je bil sveti dan narodnega združenja.

Prav te svete praznike leti po naših mestih in selih radostno oznanilo, da si hočejo razprti bratje podati roko v spravo in razglasiti slovesno: Mir ljudem na zemlji domači! V srcu Slovenije se snidejo te dni močje, poslanci naroda, da se dogovoré o jedinem pogoju našega obstoja, o slogi med sinovi jedne matere. Ali bode tudi ta poskus za spravo le krasni meteor, ki bode kmalu izginil v dolgo, temno noč? Upajmo, da ne! Vsi naši somišljeniki žele še letos praznovati dvojni sveti dan, dan miru božjega in miru narodovega. V tem živem hrepenenju po miru kliče za sveti večer tudi „Slovenski List“ s cerkveno antifono: „O, zaželeni kralj narodov, ki delaš iz dvojnega jedno, pridi in reši nas!“

Izvirni dopisi.

Z Blok, 22. decembra. Ali smo se čudili, ko smo čitali, kako velikanski sneg je padel na

Gorenjskem. Pri nas imamo letos jako milo zimo, lahko rečemo pomladanske dnove. Le nekaj snega je bilo padlo, a jug ga je, razen po gorah, vsega polizal, tako da so nekaj časa otroci bosi hodili v šolo. To je pa ravno zanimivo, ker na Blokah, ki se navadno imenujejo Sibirija in leže nad 700 m nad morjem, imamo večidel hudo zimo. Bog daj, da bi bila tudi pomlad nam mila, kajti pretečena pomlad nam je še to malo sadja, kar se ga tu nahaja, uničila. — Znabiti bi koga zanimalo zvedeti o mehkih zimah v raznih stoletjih. Leta 1272. zelenelo je do svečnice in tiči so valili meseca svečana. Leta 1421. so meseca, sušca drevesa cvetela, aprila pa trte, in češnje so dozorele. Leta 1572. in 1585. je prišla pomlad nenavadno zgodaj. Leta 1538., 1607., 1609., 1617. in 1659. ni bilo ne mraza ne snega; tudi leta 1807. in 1847. sta bili topli zimi.

Ob Sočinih bregovih, 22. decembra. Na metre snega smo imeli po hribih. V dolinah ga je bilo pa prav malo.

Na dan sv. Lucije je bil živahen semenj na Mostu. Kramarji z vseh hribov prihajajo ta dan na Most. Zaradi lepega vremena je prišlo mnogo ljudstva.

Semnjev je več na Mostu. Žal, da imajo poleg dobre strani tudi slabe. Posebno letos, ker je rebula močna, je bilo proti večeru po baški in idrijski dolini preveč „kadenc“ in velikih M—ov.

Na Kamnem pri Kobaridu pastiruje zdaj zlatomašnik g. K. Pencin iz Tolmina. Sedaj v adventnem času si je dal pripeljati iz Tolmina posteljo in potrebno kuhinjsko pripravo, tako da stalno gori prebiva. Med letom pa se pripelje vsako nedeljo in praznik na Kamno. Kakor je videti, starega gospoda veseli pastirstvo.

Pred nekaterimi tedni je bil nevarno zbolel tolminski župan, g. Oskar Gabršček. Kupoval je vino po Istri in pri tej priliki si je nakopal hudo bolezen. Zdaj je že okreval.

Polnočna vizija.

F. S. Finžgar.

Majhna, nizka sobica. — V kotu stoji obsežna peč, ki diha in sope in siplje po stanici blagodejno gorkoto. Ob peči sedi v starem naslonjaču starček. Srebrno-bela brada mu sega po prsih, venec belih las mu krona upognjeno glavo. Čelo ima razorano, redke obrvi se nagibajo kot strešici na trepalnice, te se pa dvigajo počasi, trudno, onemoglo. In kadar se odpro, zasije izmed vejic dvoje motnih očij, očij, ki so se nagledale že vsega sveta, očij, ki se ne bi razvnele, ko bi stopil v najlepšem sijaju sam nebeški krilatec prednje. Ushle, nagrbančene roke, na katerih se vidijo voglate plave žile, kakor da bi mu že zastajala sestrjena, zmučena kri in se zajezavala po strugah, po katerih je nekdanj kot virček kipela in brzela. — Al roke počivajo sklenjene v naročju — počivajo blede, kot mrliču na mrtvaškem odru. Ob njegovi desnici je mizica, na njej ugašena svetilka, krog te pa kupi knjig in časnikov — jedinih tovarišev iz nekdanjih dnij. V nasprotnem kotu brli, pojezikava medel plamenček v stekleni, rdeči posodici. Medlo razsvetljuje sobo, zdi se, kakor bi že pojema, pa se zopet oživi zubeljček in prasketne kvišku ter razsvetli borne jaslice v

kotu. Tedaj pa zatrepetajo sence pastirčkov, potegnejo se in skričijo, in zvezda repatica, ki se ziblje na tanki nitki, všine s senco borni hlevček, zastlan z zelenim mahom. Okna so do polovice posuta z ledenimi cveticami, pri vrhnjem steklu pa gleda nebroj zlatih zvezd v sobo, kot bi se utrinjala in pomežikovala angeljska očesca. Zunaj se razpenja po zemlji sneženo krilo, blede, skrivnostno kot mrtvaški prt. — Vse je tiho. —

Tedaj zadoné iz daljave harmonični glasovi. Tresejo se, prelivajo, naraščajo in ginejo, trepetajo in pojó tako ubrano, takó milo, kakor bi se odpiralo nebo in bi iz njega dohajali nadzemski akordi serafskega zbora izpred trona neskončnega Boga. Kako segajo ti glasovi v srce, da to polje urneje, da se pretrese in gane vsaka žilica, da zatrepeta vsaki živec — v človeku, ki ima srce prerajeno in posvečeno v krstni vodi, v človeku, ki je cel človek. Saj so to glasovi odkletve, glasovi rešitve, glasovi štiritisočletnega hrepenenja in čakanja — saj so to prelepi glasovi polnočnih, božičnih zvonov. Starček ob peči dvigne trepalnice, zagleda se v jaslice, zagleda v zvezdnato nebo, zagleda v nasprotni hribec, posejan z bornimi kočami. Tam se prikazujejo lučice, ki begajo nizdol kot igrave kresnice v poletni noči. Druga drugo preganjajo, dohitevajo in prehitevajo, dokler se

v dnu ne strnejo in kot jeden žarek pomikajoč se dalje razsvetlujejo sneženo polje. Pod oknom pa se kmalu začujejo koraki, trdi pohrstevajoči koraki; sneg škriplje v zmedenem taktu pod nogami ljudstva, ki nemo, a polno hrepenenja, radosti in veselja hiti tjakaj, odkoder donijo polnočni zvonovi, tjakaj, kjer se iznad vasi blestijo žarna okna božjega hrama.

Starček gleda in gleda, posluša, komaj diha. Pogled upre na jaslice. Luč pred njimi zatrepeta, sence pastirčkov zamigljajo, kakor da so ti slišali angeljski glas: „Pojdite in pogledajte, čudo se godi!“ A luč se umiri, pastirčki, sirotki, privezani na lesene količe in zataknjeni v mah, se ne ganejo, ne morejo. Ž njimi zahrepeni starček, zahrepeni pregorko, da bi se pridružil množici — a ne more; privezan je s starimi utrujenimi leti na sobico, na stol. Žalost mu objame srce, roke tesneje sklene, glava mu klone nazaj, zamiži in obsloni kot mrtvi Belizarjev kip.

V duhu pa mu vzidejo kot mlada zarja lepi dnevi nedolžne mladosti, ko je presedel uro in uro pred jaslicami, urejal pastirčke in pasel njih ovčice. Priplovejo mu pred dušno oko kot vihar burni in hrupni dnevi mladeniški, kot čarovnice sičejo med njimi njegovi grehi, kot erinije mu prete in ga preganjajo. In zopet mu prisvetijo kot poletno solnce jasni, vroči trenotki moškega

Kakor se splošno sodi, za sedanje primorske cerkveno-politične razmere je novoimenovani knezonadškof najboljši mej vsemi kandidati. In tako se zato sodi, ker goriški Slovenci niso — Kranjci! Vsem Slovencem sicer ni po godu, ali vsem, kakor pravijo, še Bog ne more ustreči.

Politiški pregled.

Avstrijska delegacija je imela zadnjo sejo dne 22. decembra. Delegat Gross je grozil, da bodo Nemci nadaljevali robantenje, ako se ne odpravijo jezikovne naredbe. Delegat Javorski je pa izjavil v imenu združene desnice, da obžaluje, ker se zadeva glede nagodbenega provizorija ni mogla rešiti parlamentarnim putem, in da le s težkim srcem gleda, da se mora zadeva rešiti potem § 14. Desnica odločno odklanja za to vsako odgovornost in bode tudi v prihodnje v popolni jedinstvi delovala za moč in ugled države. Delegata Kaiser in Scheicher sta napadala večino in podtikala Čehom, da jih je Badeni z jezikovnimi naredbami kupil za provizorij. Odgovoril jima je rezko dr. Herold, češ da zavijata resnico, ker jezikovne naredbe nič ne oškodujejo Nemcev, ako bi pa vlada skušala odpraviti naredbe, ki obsegajo le košček Čehom pristojnih pravic, potem gotovo ne bode miru, uprli bi se Čehi z vso odločnostjo zavednega naroda. Delegat Kaftan (Čeh) je hotel interpelirati podadmirala Spauna zaradi razglasa puljskega admiralata, ki je ukazal mornarici pripadajočim volilec, da naj glasujejo pri občinskih volitvah za laške kandidate. Spaun je pa kar precej obljubil, da bode prepovedal puljskemu admiralatu in sploh mornaričnemu osebju, vtikati se v volitve in delati za Lahe. Potem je delegacija odobrila predloge proračunskega odseka in finančni zakon in zasedanje se je zaključilo.

Solidarnost desnice. Izvrševalni odbor zaupnih mož češke državnozborske delegacije je vsem načelnikom klubov desnice odposlal zahvalna pisma za solidarnost. Tako pismo je prejel za slovansko krščansko zvezo tudi dr. Šusteršič, ki se je načelniku čeških zaupnikov, dr. Skardi, brzojavno zahvalil ter poudaril, da slovanski narodi z zaupanjem gledajo na češko delegacijo ter od njene modrosti in previdnosti pričakujejo, da desnica izide zmagovita iz tega boja. Poleg dr. Šusteršiča sta to zahvalo podpisala tudi Barvinski in Bulat.

Poslanec Borčić, član slovanske krščansko-narodne zveze, je sklical v Splitu shod svojih volilcev. Shod je navdušeno pozdravil slogo slovanskih zastopnikov.

Pri občinskih volitvah v Zagrebu je v III. raz. prodril kandidat združene hrvatske opozicije.

Hrvatski sabor je vsprejel začasno pogodbo z Ogersko.

boja, ko je zmagal vse, zatrl jih v prah in se dvignil iz teme do luči in postal mož kreposti in vrlin, mož iz naroda za narod. Koliko je delal, koliko trpel, govoril, pisal, prosil in rotal — žel sadu — a premalo. Bodril je brate za jedinstvo, za jedne in iste vzore. Zbral jih je, a prišli so volcje, razbili čredo, prišli ptuji pastirji, in razgnali in zavedli so dragi narod na kriva pota, da se je prepiral, klal, davil in ujedal samega sebe. V te mučne slike se mu vmeša junaška, veličastna podoba angelja, mogočnega, kot vojna boginja Minerva. Solčno-svitlo vihrajoče krilo mu odeva krog ledij opasana sedmerobarvena nebeška mavrica. V levici nosi tehtnico pravice, desnica pa mu krčevito oklepa ročnik meča, iz katerega šviga sedmero plamenov. Pogumno vihti ta angelj meč nad pošastjo, ki je pod njim, zelena, kot najgorja zavist, zvita, kot najbolj zapeljiva kača, potuhnjena pa preširna, klečeplazna pa ohola, da se studi in zgnusi trepetajočemu starcu. Angelj udarja po njej; a vselej jo zadene le en zubelj, ta jo rani, združja, da vleče pošast skodelico na vesi k tlom. Starček trepeti, drgeče, na posinele ustnice se mu približe pretrgani vzdih: „In v eno, ah, se ne združje!“ — Tedaj pa zamahne angelj v silnem krogu s plamenečim mečem, sedmero zubljev se strne, silna baklja zaplapola nad pošastjo. Ta zaškrti, vstrepeta,

Bojkot vojaškim godbam so napovedali Nemci v Gradcu. Vojaške godbe ne bodo rabili ni pri koncertih ni pri plesih. Ustanovili bodo mestno godbo.

Graški izgredi. Med demonstranti v Gradcu je bilo mnogo rezervnih častnikov, katere bo poveljnik Succovaty postavil pred že sestavljena vojaška sodišča, in vse krivce bode degradoval na prostake.

Češke gospe so poslale poljskim gospem navdušeno izjavo za slovansko solidarnost.

Shod v Linec namerava sklicati 6. januarja nemška ljudska stranka. Povabljeni bodo na shod zastopniki vseh nemških strank.

Stojalovski bode dne 3. februvarja prihodnjega leta skoro gotovo izvoljen državnim poslancem v kmečkih okrajih Lancuti in Lisko. Ta okraja je v državnem zboru zastopal umrli poslanec Hompeš.

V Budimpešti so dijaki uprizorili velike demonstracije proti obnovitvi nagodbenega provizorija.

Poljakov v Prusiji se je tudi prijelo slovansko gibanje, ki je med avstrijskimi Poljaki. Njihov list „Svjat“ piše za spravo z Rusi.

Nemški listi v Reichu pozivljejo, naj se ustanovi v Berlinu ali Draždanah velika pisarna, ki bo posredovala nakupovanje posestev na Avstrijskem. Ta pisarna naj stopi v zvezo z avstrijskimi podružnicami „Nemškega šulferajna“ in „Südmarke“. Takemu nemškemu navalu odpomore le — sloga med avstrijskimi Slovani. „Slovenski Gospodar“ pristavlja najnovejšemu nemškemu bojnemu načrtu: Tako delujo Prusaki, mi pa še društva zoper „Südmarko“ nimamo.

Ignatiev, glavni guverner Kijeva, Volhinije in Podolije, je prosil carja, da bi smel odložiti svoje dostojanstvo, in car je ugodil njegovi prošnji.

Rusko-korejska banka z glavnico pol milijona rubljev se je ustanovila na Koreji. Ravnateljstvo ima sedež v Petrogradu in podružnice bode banka napravila v severni Aziji.

Domače novice.

Osebna vest. Gospod dr. Fr. Majciger, sin mariborskega profesorja in pisatelja g. Ivana Majcigerja, je imenovan sekundarjem v deželni bolnici v Mariboru.

Minister Gautsch in dr. Šusteršič. „Deutsches Volksblatt“ je prinesel novico, da je minister Gautsch zaradi govora o slogi Slovencev v kranjskem deželnem zboru prav nujno iskal dne 21. t. m. na Dunaju dr. Šusteršiča — celo v gostilni, a zastonj. Da ga je iskal, se nam zdi verjetno, ker smo trdno prepričani, da „nemško-kranjsko zvezo“ hoče imeti nam „prijazna“ vlada. Naj se le pokaže, na čegavi limanici sede kalini.

izpusti tehtnico — in ta obvisi mirno v ravnotežju — pravice.

Zjedinjeni plameni ognjenega meča pa se svetijo mirno v sedmerih mavričnih bojah. Pred tem svitom in bleskom leži pošast mirna in ne gane se, da bi kršila veso pravice. Boji se svetlega napisa na ognjenem meču: „Slovanska sloga!“ — — — — —

Zopet harmonični glasovi, zopet taisto zvočenje, zopet hoja mimo hiše. Toda nič več niso milo vabeči ti zvonovi, nič več hoja tiha. Navdušeni so ti akordi, jasna in glasna ta govorica, in vmes streljanje in pikanje! — Starček izpregleda; globoko se oddahne. Truden je in zmučen. Po čelu mu drsi potna sraga. Upehan upre oko na jaslice in, kakor bi govoril duh, zašumijo po smrtno-tibi sobici besede — starčkove molitve: „Nebeško dete! Tisoče si združilo v jeden hlev, tisočem prižgalo luč, tisočem vtilo isto sveto ljubezen v srca. Daj, božje dete, da se združi saj ista kri, v plamen jedne ljubezni, ki more trajno goreti jedino le prižgana ob tvojem božjem srou! — Amen“.

Lučka je zaplapolala, kakor bi bila slišala molitev in pritrdila starčku — Amen. Hkrati mu je pogledala v oko in obsvetila solzo, solzo davno suhega očesa. Bog ve, če solzo upa, ali brezupa.

Iz občinskega sveta ljubljanskega. (Dalje.) Poročilo o uradovanju mestnega magistrata se vzame na znanje ter izreče zahvala in priznanje vsem uradnikom, posebno pa še g. županu in gg. svetniku Šešek, komisarju Križaju in tajniku Lahu. Došlo je v času od 22./6. 1896. do 30/11. 1897. 51.423 aktov. Stavbeni odsek predlaga mizarska dela pri meščanski imovini oddati kranjski stavbeni družbi, Binderju in Petrinu. Odbornik g. Šubic protivi se temu načinu, predlaga, ozirati se na obrtnike. Kranjska stavbena družba je sicer solidna, a je vender akcijska družba. Obrtnika Binder in Petrin sta pa glede konečnega rezultata venderle za okroglih 1000 gld. ceneja. Tudi ne gre sedaj, ko so se cene ponudnikov objavile, poprašati še enkrat Stavbeno družbo za ceno, ako se delo spremeni z ozirom na napravo špalet. Stavbena družba ima že itak mastne dohodke pri mestu. Mnenju, da se za ceno ne sme zopet popraševati, pridruži se tudi g. župan, ter izjavi, da tacega predloga ne more dati na glasovanje. Sprejme se predlog obč. svetovalca g. Žitnika, da se odda delo Binderju in Petrinu in se določi kazni 300 gold. za vsaki zamujeni teden. Dobava deščičskih tal odda se g. Guzelu, m² po 2 gld. 25 kr., ključavničarska dela gg. Achtschinu, Pilkotu in Rebku za 6824 gld. 02 kr., dimnikarska dela g. Striceljnu za dobo 3 let za letnih 400 gld., pri mestni vojašnici gg. Striceljnu in Vrhovcu za 296 gld. 10 kr. Stroški za cesto na Hauptmance v znesku 2641 gld. 72 kr. se odobre. G. inženirju Pečniku prizna se nagrada 50 gld. iz prihranjenih 123 gld. 75 kr. Ostali del 73 gld. 75 kr. porabi se za nje vzdrževanje. Za Zatiški dvorec ponudi se c. kr. deželni vladi 10.000 gld. ter ostane občina v besedi do konca januarja 1898. Mestnemu magistratu se naroča, da odpravi zdravstvene nedostatke v Streliški ulici. Šoli na Barju dovoli se 1000 gld. Nadzorovalni dami višje dekliske šole določi se služnina 700 gld., oprav. dokl. 200 gld., 6 petletnic po 50 gld. in stanarina 120 gld. G. dr. Požar interpelira g. župana zaradi prodaje premoga v Ljubljani, ker se občinstvo tako izdatno oškoduje, da ni nobenega nadzorstva glede mere. Paznikom pri električni razsvetljavi imenuje se Fr. Črtalič, ker je odstopil prejšnji paznik Klobčič. Služba začasnega blag. azistenta odda se g. Hafnerju. Služba mestnega sluga I. vrste Fr. Kotarju, II. vrste M. Mulharju.

Za vrtno nasade nasproti „Narodnemu Domu“ določil je mestni zbor svoto 1300 gld. Pri tej priliki opozarjamo g. župana, da so skoraj pri vseh ljubljanskih nasadih pota za sprehajalce veliko preozka. Tako ozkih potov pri modernih nasadih drugih mest ne nahajamo do danes več, povsodi se skrbi za lično širokost. Sprehajališča poleg „Narodnega Doma“ so zelo priljubljena in ne kaže tam napraviti le dekorativnih nasadov. Naj se torej ondi skrbi za široka sprehajalna pota.

Ljubljansko Barje se bode kmalu začelo osuševati. Poljedelsko ministerstvo je že odposlalo uradne odloke glede vodopravnih razprav deželni vladi v Ljubljani.

Drobne novice. Po ljubljanskih ulicah bode 1. januarja zažarela električna luč, za poskus bode gorela že prej. — V Ljubljani je bilo včeraj dopoldne v telovadnici I. mestne deške šole 200 učencev in učenk revnih tukajšnjih mestnih ljudskih šol obdarovanih z obleko in štrucami. — V Rogatcu pri volitvah v okrajni zastop niso dobili Slovenci večine. Dvajset nemških nacionalcev bode zopet komandiralo popolnoma slovanski okraj!

S Kočevskega se piše, da je sneg privabil medvede v dolino. Oni dan so korakali trije medvedje po železniški progi. Na kočevsko hrvatski meji pa je napadel volk nekega kmeta. Zver mu je odžrla desno nogo.

Iz Gornjega Grada se nam poroča: Vsa kemu svoje! Vrtinec nemčurske navdušenosti zapeljal je, kakor smo že poročali, eksprofesorja Polzerja, ta se je predrznil z ostudnimi psovskami sramotiti naš itak preponižni narod v planinski knjigi v Lučah in Solčavi. Njega nesramnost je pa segla celo po sliki nemškega

profesorja Frischaufa, ter jo onečastila s pridevkom: „Windischer Jud“. Radi tega zlobnega čina je bil 22. t. m. veliki Nemec Polzer pri tukajšnji sodnji obsojen na globo 15 gld. Vse cepitanje slavnega (?) zagovornika dr. Stepišneka ni nič pomagalo. Ali naj Slovenec že v lastnem domu Nemčurju tlačani?! Vsakemu svoje! Tudi šoštanjskemu Nemcu (?) Woschnaggu naj bo ta obsodba migljaj, kako naj se obnaša, kadar ga veter zopet v Solčavo pridrvi.

V „Narodni šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovu bodo gojenci v sredo 29. t. m. praznovali božičnico. Na vspeh je petje, deklamacije, govori, dramatični predstavi učencev in razdelitev božičnih daril. Začetek ob dveh popoldne.

V Kopru so začeli štrajkati italijanski učiteljski četrtega leta, skupaj 13 glav. Zdelo se jim je, da prof. Kožuh ne govori dosti častno o italijanski zgodovini in zato so sklenili, da ne pojdejo več v šolo, kadar bi on predaval. Sklep so prvokrat izvršili zadnjo saboto in prof. Kožuh „ki se ne vede, kakor se spodobi gostu“, je imel v šoli samo slovenske in hrvatske dijake. No, mislimo, da bode take petelince že še ugnati.

Zavarovalnica za slučaj neugod v Trstu. Nj. ekselencija, ministerski predsednik Gautsch, kot minister za notranje stvari, je imenoval v načelnništvo zavarovalnice za slučaj neugod v Trstu: ravnatelja filijalke kreditnega zavoda Oskarja Gentilomo, inženirja Karola Cozzija, ces. kr. okrajnega komisarja Hansa pl. Krekicha Stras soldo in trgovca z lesom Frana Lavriča iz Trsta, dež. vlade svetnika dr. Reinholda Rülinga pl. Rüdingena v Ljubljani, in župana v Šibeniku deželnega in državnega poslanca Antona Šupuka, v razsodišče pa: generalnega ravnatelja „Riunione Adriatica di Sicurtà“ Henrika Neumanna in zdravnika Ass. Generali dra. Simona Pertota v Trstu, kakor prisednika ravnatelja Lloydovega arzenala Feliksa pl. Kodolitscha ter okrajnega zdravnika dra. Avgusta Hausenbichlerja kakor njiju namestnika, za poslovno dobo 1897—1901. — Med vsemi le 1 Slovenec!

Ptujska nižja gimnazija naj se podržavi! To je bojda želja deželnega odbora. Prav dobro bode to za deželno blaginjo, pa tudi za nas Slovence, ker le potem bomo na ptujski gimnaziji dobili slovenske vspehnece.

Grozen dvojni uboj. Oni teden je kočar Vražko v Polički vasi blizu Pesnice ubil svojega 70letnega tasta Ferlinca in njegovo ženo, jima vzel več denarja ter ju pustil tri dni v krvi. Zlobneža že ima gosposka pod ključem pa tudi njegovo ženo, hčer ubitega Ferlinca, in njegovo mater.

V Laškem Trgu je po sv. misijonu v slovenskem jeziku bil nemški misijon, dasi je ondi samo par trdih Nemcev. Sad nemškega misijona pa je, da so Nemci že prišli prosit, naj bo za njih enkrat na mesec nemška pridiga. Tako Nemštvo napreduje na vseh koncih in krajih!

Učiteljsko slovenske deklishe šole v Trstu priredi v nedeljo 26. decembra božično veselico v prostorih „Slovenske Čitalnice“ (Via S. Francesco št. 2.) Priredi jo v nabavo potrebnih učil deklishe šole družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu v Trstu. Vstopnina 30 kr. — za otroke 15 kr. — Sedeži po 20 kr. Začetek točno ob 6 1/2 uri zvečer. Vspored obsega petje s spremljevanjem glasovira, nagovor, dramatično predstavo „Pastarica iz Lurda“ in živo podobo „Jezušček v družbi angeljev“.

Dr. Krautu, slovenskemu odvetniku v Celovcu, je odvetniška komora prepovedala zahajati v Pliberk, češ, da je tam že en odvetnik. Tako se Nemci boje našega gesla: Svoji k svojim!

Na Koroškem Slovenci pri občinskih volitvah še niso pridobili nobene občine. V Kotmari Vasi, kjer županuje vrli Prosekar, delujejo Nemci, kakor se nam poroča, z vsemi silami, z denarjem in s tem, da tlačijo volilce iz tistega razreda v katerem imajo večino, v razred, v katerem še niso sigurni. Slovencem bode težko šlo v tej občini.

Okrajni zastop celjski je pozdravil združeno desnico državnega zbora. 500 gld. je dal za južnoštajarski zaklad za cesarski jubilej. Nemški člani k dotični seji niso prišli, ker se seje vrše v „Nar. Domu“.

Društva.

Politično in gospodarsko društvo za Notranjsko sklicuje javen shod na 26. decembra 1897. popoldan ob 4. uri v Postojni v hotelu pri „Ogerski kroni“ s sledečim vspehom: 1.) Poročilo drž. poslanca g. dr. Andr. Ferjančiča. 2.) Poročilo dež. poslanca g. Josipa Lenarčiča. 3.) Slučajnosti. — Opasnosti političnega položaja po zadnjem zasedanju drž. zbora in pri sedaj vladajočih razmerah silijo nas, prositi od naših poslancev pojasnila sedanjega položaja in njihovega stališča za prihodnji čas. Gotovo more imeti osobito poročilo naših državnih poslancev v vsakem oziru dobrodejen vpliv na volilce in na širje občinstvo sploh. Politično in gospodarsko društvo pričakuje torej vsestranske udeležbe pri tem shodu, h kateremu s tem najuljudneje vabi odbor.

Slovenska krščanskosocijalna delavska zveza v Ljubljani vabi k zabavnemu večeru, katerega priredi na korist društveni zastavi na sv. Štefana večer dne 26. decembra t. l. v dvorani „Katoliškega Doma“ na Turjaškem trgu št. 1. Vspored: Prolog, godba, petje slav. slovenskega katoliškega pevskega društva „Zvon“, komični prizor, predstavlja g. Urbančič Podgrajski, govori in prosta zabava. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Vstopnina: za člane „Zveze“ prosta, za neude 10 kr. za osebo. Z ozirom na namen zabavnega večera se preplačila hvaležno sprejemajo. Somišljeniki in somišljenice, ker se prva „Zvezina“ zabava vrši na korist naši skupni zastavi, agitujte, da bode vdeležba mnogoštevilna! Odbor.

Narodne Čitalnice ljubljanske XLII občni zbor bode v sredo, dne 29. decembra 1897. l. ob 8. uri zvečer v mali dvorani „Narodnega Doma“.

Društvo „Gospodinjska šola“ v Ljubljani. K društvu „Gospodinjska šola“ je pristopilo v prvih dveh mesecih njegovega poslovanja blizu 200 letnih in 20 ustanovnih članov (Letnina znaša najmanj jedno krono, ustanovnina pa 30 gld. na enkrat, ali pa tudi v obrokih). Imena ustanovnikov se bodo svoječasno objavila v časnikih. Za danes omenjamo samo, da je njega prevzvišenost gosp. knezoškof ljubljanski dr. Missia s prinosom 50 gld. postal ustanovni član našega društva. Naj najde obilo posnemalcev! Nadalje je slavni mestni svet ljubljanski stavil v proračun za l. 1898. podpore naši šoli v znesku 500 gld., za kar mu bodi tem potom izrečena topla javna zahvala. — Društvo si je izbralo svojo učiteljico-voditeljico v osebi gospe Julije Moosove, umirovljene voditeljice deklishe osem razrednice v Ljubljani, katera je obljubila za nekaj časa posvetiti svojo izredno pedagoško in gospodinjsko zmožnost bodoči društveni šoli, odide v kratkem za nekaj tednov na Dunaj, da si ondi popolni svojo naobrazbo na gospodinjski šoli dr. Mygerke. Meseca marca ali aprila prihodnjega leta otvori se prvi dvomesečni učni tečaj, ako ne pride kaj nepričakovanega vmes. Kakor je iz rečenega razvidno, deluje to najmlajše društvo marljivo, in damski društveni odbor se žrtvuje z navdušenjem in vstrajno, da doseže čimpreje stavljeni si smoter: otvoritev prve gospodinjske šole na Slovenskem. Želeti je, da najde to društvo povsodi, osobito pri gospeh in gospodičinah, blagonaklonjenost in odprte roke, saj je smoter društva preblag in človekoljuben: razširjati razumno in varčno gospodinjstvo v vse ženske slojeve. — Odbor društva „Gospodinjska šola“ v Ljubljani.

Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju je v zadnjih treh mesecih podpiralo 48 slovenskih dijakov. Slovenci, spominjajte se o lepih božičnih praznikih ubogih slovenskih dijakov na Dunaju. Pošiljajte darove č. g. monsignoru dr. Franč. Jančarju, Dunaj I. Singerstr. 7.

Občni zbor „Celjskega pevskega društva“ vršil se je v soboto, 18. decembra t. l., v prostorih celjske „Narodne čitalnice“ ob številni udeležbi. Predsednikom bil je z vsklikom izvoljen g. dr. J. Karlovšek; podpredsednikom g. Iv. Rebek; tajnikom g. H. Sax; blagajnikom g. A. Trček; odbornikom pa gg. F. Kranjc in M. Zor. Na tem zboru sklenilo se je, delati na to, da se ustanovi poleg moškega zbora tudi mešani zbor.

V dosego naprave društvene zastave sestavil se je poseben odbor, kateremu je skrbeti za nabiranje prispevkov v ta namen.

Poučno-zabavni večer „Slov. planinskega društva“, ki se je vršil včeraj v mali dvorani „Narodnega Doma“, privabil je precej prijateljev planinstva. Predavanje prof. Macherja o Boki Kotorski je zanimalo v izredni meri vse navzoče, ker je namreč snov predavanju jako zanimiva, in ker gospod profesor ume svoje predavanje s tako pristnim in svežim humorjem zasoliti, kakor malokdo.

Književnost in umetnost.

„Dom in svet“, ta vrli, ilustrovani slovenski leposlovni list, je dovršil svoj deseti letnik. Stori je v teh letih Slovincem mnogo dobrega, vzgojil nam je lepo število pisateljev. Cena „Dom in Svetu“ je za celo leto 4 gld. 20. kr., za pol leta 2 gld. 10 kr., za četrt leta 1 gld. 5 kr. Ob novem letu dobil bode list, kateremu želimo mnogo naročnikov, novo lice.

„Nova Doba“, list sjedinjene hrvatske, srbske in slovenačke omladine za književnost, politiku i socijalna pitanja. Broj 1. ima sledečo vsebino: Nova doba — Hrvatski ideali — Srpska narodno-erkvena avtonomija — Položaj in zadača Slovencev — O kritiki — O socijalnom pitanju — Vuk in Kopitar — Malo odgovora — Zemljoradničke zadruge u Srbiji — Dopisi — Bilješke Urednik je lepemu novemu listu: V Iljadica Gaberšič v Pragi. — Nova Doba ima namen: 1. Razširjati misel narodnega jedinstva Hrvatov in Srbov in narodnega zblizanja s Slovenci 2. Socijalizacija politike (snositi socijalne elemente v politiku). Naglašja pa list, da ni socijalni pojem to, kar znači pojem socijalistički (kolektivistički) ali socijalnodemokratski, kateri ima za podlago historični materijalizem. Nadaljna naloga bode „Novi Dobi“ tudi kulturno delo in razprave o dijaških zadevah. — Od spisov v prvem broju nam je posebno ugal članek: Hrvatski ideali po svojem bistroumenem in realnem naziranju. Takisto tudi članek o „Srpski narodno-erkveni avtonomiji.“ Bolj površen je slovenski pisani članek: Položaj in zadača Slovencev, tehtnejši pa članek o Kopitarju. Slednjič ne smemo zamolčati članka „O socijalnom pitanju“ po E. de Laveleyu, kjer priporočamo sebosno klevetnikom krščanskega socijalizma odstavek na strani 29., ki se glasi: „Krščanstvo se pak duboko ukorenjilo u našim sreima iz u svakom je krščaninu, ko shvata nauku svoga učitelja, temelj socijalizma. Zato su jedini pravi i logički protivnici i krščanstva i socijalizma Darwiniste i narodni gospodari, koji tvrde, da ljudskim društvom upravljaju i ravnaju prirodni zakoni.... Dok tako Darwinizam i politička ekonomija, sasvijem drugo uči krščanstvo i socijalizam. Obojica navešćuju rat moćnicama i nastoje, da dignu i pomognu sirotinji i izbaštjenicima. Prirodne zakone podređuju zakonu pravednosti. Neka bude potpuna sloboda pod vladom prava. Zato je nerazumljivo, da socijaliste tako strastveno primaju Darwinovu teoriju, dok biesno navaljuju na krščanstvo, kome su mnogo bliži.“ Tem besedam imamo dostaviti, da na Slovenskem in tudi drugod socijalna demokracija ne oznanjuje v prvi vrsti socijalizma, temveč historični materijalizem in darvinizem. Zapeljana delavska množica, katera o vseh konečnih smotrih socijalne demokracije in njihovega materijalizma prav nič ne ve, drvi za njimi, ker se nezadovoljuje oprijema tistega, ki najbolj vpije, da mu bode pomagal, četudi s pozitivnim delovanjem njegove bede prav nič ne olajšuje. Olajšujejo se pri nas delavci le za nekaj krvavih krajcarjev, ki potujejo v žepe židovsko nemških voditeljev socijalne demokracije. Listu „Nova Doba“ želimo uspeha, ker ima blag namen in tudi vsebina prvega zvezka obeta mnogo. Priporočali bi pa g. sotrudnikom lista, da uvažujejo vse svetinje naroda katere so: narodnost, krščanstvo in socijalstvo, in ako to store, bodo njihova kritična in znanstvena premostrivanja na pravi poti. List bode izhajal v začetku vsakega meseca in stane za vse leto s pošto 3 gld. 60 kr. Naročnina se pošilja v Prago.

Slovensko-ruski slovar, spisal A. V. S. (Aleksander Vasiljevič Suvorov). Prvi zvezek malega tega slovarja, sodržujoči umesten uvod na ruskem jeziku in črke A. B. C., izšel je te dni v Dolenčevi tiskarni v Trstu in je na prodaj v Raffaeli-jevi knjigoprodajnici na borsnem trgu v Trstu po deset novčičev izvod.

Razne stvari.

Novi kolki v kronski veljavi se uvedó z dnem 1. januarja 1898. Ti kolki so iz jako tenkega papirja in treba bode opreznosti pri nalepljenju. Stari kolki iz leta 1893. se bodo prodajali le še do 28. februarja 1898 in se pozneje ne bodo smeli rabiti, zamenjavali se bodo pa za nove kolke do 31. marca 1898.

Poljski narodni dobrotnik. Poljski bankir Wawelberg v Varšavi je poleg 300.000 rubljev za „Delavski Dom“ v Varšavi poklonil svojemu narodu tudi 1.000.000 rubljev za ustanovitev tehnične šole, katero namerava sam vzdrževati z letnim prispevkom 400.000 rubljev.

Potres. Iz Carigrada se poroča, da se v vilajetu Smyrni z vedno večjo močjo ponavljajo zemeljska gibanja. Škoda je že ogromna, mnogo ljudij je ponesrečilo. — Sinoči ob 6¹/₄ uri zvečer se je tudi v Ljubljani streslo in pod zemljo je zabobnelo.

V Zagrebu se je v sredo izrekla sodba o umorih v Sjeničaku. 16 obtožencev je obsojenih na smrt, 8 je obsojenih v ječo od 10. mesecev do 10. let, 16 jih je oproščenih, proti jednemu se je pa preiskava ustavila.

Stoletnica Donizetijeva. Prošlo soboto proslavili so v hrvatskem gledališču 100letnico rojstva Donizetija, iz čegar opere „Lucia Lamermoor“ je sestavil Runjanin hrvatsko himno „Liepa naša domovina“.

Maloruski kolegij v Rimu so že otvorili. Došlo je 60 brzojavk od škofov in naroda maloruskega.

Iz Prage se poroča, da je nemško šolo v Vršovicah v noči 23. decembra napadlo 15 oseb. Bil je pretep s policajem, ki je tudi jednega napadca ranil, dobil pa nij nobenega.

Vezuv vsled zadnjih potresov zopet močno bluje. Velika reka lave se razliva po gori.

Razgeneral Baratieri, znani junak pri Adui, bode moral neprostoovoljno zapustiti Trident, kjer si je hotel slavo, katere si ni mogel pridobiti na bojnem polju, pridobiti na polju irredentizma.

V Tarnovu je napovedale konkurz 13 židovskih tvrdk. Prav tako! Svoji k svojim!

Morilca Pačovskega, ki je umoril svojo mater, so 23. decembra usmrtili v Plznu.

Napredek časništva. Iz Amerike se poroča, da bodo v mestu Kansas City v državnih šolah rabili časopise namesto običajnih šolskih knjig.

Nekaj za ženske. V New-Yorku otvorila se je nedavno šola, katere namen je, naučiti gojenke, kako se dela ženska lepota. Pri otvortvi je bil, umevno, tolik naval, da se vseh „učenk“ ni moglo vsprejeti. V šoli se v treh mesecih nauči lepo hoditi, umetno česati se, dobi se belo polt, i. t. d. Šolo je v zvezi pisarna za možiteve.

Dijamante v zobe si stavijo ameriške go-spice. Efekt je baje nedosegljiv, kadar se smeja ali govore.

Za ohranitev zdravja delavk v tovarnah za cigarete se je ustanovilo društvo francoskih, laških in španskih mož, katero bo delalo na to, da se izda zakon s pravili, kako varovati zdravje teh delavk. Društvo je dobilo celo vrsto zdravniških zatrdil o škodljivosti ženskega dela v tovarnah za cigarete, zlasti o nevarnosti smrti, povzročeni vsled vdihavanja zraka, nasičenega s tobakovim prahom. S posebnim pozivom se obrača društvo do moških, da bi cigarete nekoliko dražje kupovali, kajti le s skrajšano dobo dela se more ohraniti pri življenju tisoč in tisoč delavk, trpečih na pljučnih boleznih.

Nesreča v reškem pristanišču. Meseca septembra je vse časopisje pisalo o grozni nesreči v reškem pristanišču, ki se je zgodila s tem, da sta trčila skupaj parnika „Ika“ in „Thýria“. Utonilo je 25 ljudij. Nemško in laško časopisje je zvrčalo vso krivdo na kapitana „Ike“, ker je Slovan, sedaj se je pa dokazalo, da je vse nesreče kriv angleški kapitan „Thýrie“.

Krakovski peki štrajkajo. V ponedeljek so napadli dve pekarni, ker se jim tamošnji peki niso hoteli pridružiti.

Lužiški Srbi se krepko probujajo. V svojem središču, Budišinu, bodo zgradili „Narodni Dom“. V njem bodo namestili tudi svojo narodno tiskarno.

Najnovejše vesti.

Pri mestnih volitvah na Reki je zmagala avtonomna stranka, toda brez Hrvatov. Hrvatje se niso vdeležili volitev, ker se pač ne morejo navduševati za tako avtonomno stranko, ki hoče imeti italijansko Reko, čeprav združeno z Ogersko.

Knezouadško Missia je v nuncijatski kapeli na Dunaju molil po izvršenem kanoničnem procesu „procesio fidei“. Nato je nuncij pripravil na čast novemu knezonadškofu včeraj banket.

Načrte za zgradbo nove ljubljanske gimnazije, ki bode stala poleg „Narodnega Doma“, je ministerstvo že odobrilo. Veliko poslopje je proračunjeno na 202.000 gld. in z zidanjem se bode začelo že prihodnjo pomlad, da se spravi do jeseni pod streho.

Mestni svet v Kopru je telegrafično zahteval od ministerstva zadoščenja, češ da prof. Kožuh žali v šoli laško zemljo in laško narodnost. Ta ropot je vstal zaradi tega, ker je ravnateljstvo zagrozilo 13. italijanskim štrajkočim učiteljsčnikom, da bodo izključeni iz šole, ako ne pridejo poslušat Kožuha.

Wolfa so včeraj, ko je prišel v Celje, neodrešeni Nemci peljali z velikim heiló v mesto.

Prodaja posestva.

Na prosto roko je na prodaj v sredi ljubljanskega mesta

lepa hiša
s prostornim vrtom.

Hiša stoji na oglu dveh ulic. Kdor bi ne hotel kupiti vsega posestva, se mu odprodá tudi del vrta, mimo katerega se otvori v kratkem nova cesta.

Cene jako zmerne.
Več pove iz prijaznosti upravnistvo „Slovenskega Lista“.
100 (3—1)

Lekarna pri Mariji pomagaj

M. Leustek,

Ljubljana, Reseljeva cesta št. 1,
zraven Mesarskega mosta.

Melusine- zobna in ustna voda

deluje izborni proti zobobolu in gnilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust, 1 stekl. 50 kr. 15 (52-52)

Neprekosljivega učinka je

Tanno-Chinin tinktura za ase,

katera ohranjuje lasišča, odpravlja luske in preprečuje izpadanje las.

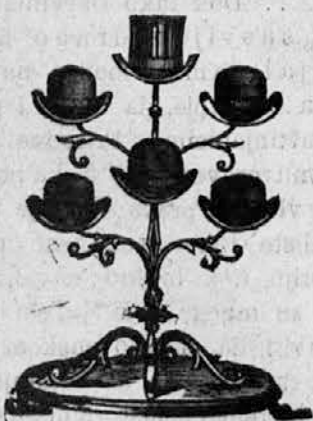
1 steklenica 50 kr. z navodom.

Jedina zaloga:

lekarna pri Mariji pomagaj

M. Leustek,

LJUBLJANA, Reseljeva cesta št. 1,
zraven mesarskega mosta. Levčeva hiša.
Telefon št. 68 v poljubno porabo.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu najuljudneje priporočam svojo

bogato zalogo

najraznovrstnejših

klobukov, cilindrov čepic i. t. d.

Zagotavljam dobro blago in nizko ceno.

Velespoštovanjem

8 (52—51)

J. Soklič,

Stari trg št. 1 (pod Trančo).

Najboljše in najpripravnejše drsalke

„Kondor“ in „Helios“.

„Kondor“	navadne	1 par	gld. 2.—
„Helios“	ponikljane	„	3.—
„Halifax“	navadne	„	6.—
		„	1.—

Andr. Druškoviču

Mestni trg št. 10.

Jos. Petrič,

trgovina s papirjem v Ljubljani.

((Sv. Petra cesta št. 6.)

Priporočam najuljudnejše svojo zalogo vsakovrstnega papirja.

Zadnje novosti v pismenih konfekcijah, krasne albume, pisalne garniture i. t. d.

Cene zmerne. Postrežba solidna.

JOSIP REBEK,

ključavničarski mojster,

Francovo nabrežje št. 13. LJUBLJANA Francovo nabrežje št. 13.

Priporočam svojo delavnico za naročanje vseh

ključavničarskih del

ter napeljava

hišnih telegrafov in telefonov.

11 (52—49)

Postavlja strelovode

in prevzema tudi posamezna dela te stroke.

Cene nizke.